

„DARYK VISKĄ, KĄ GALI PADARYTI, O BUS TAIP, KAIP BUS“
Interviu su Vilniaus miesto 3-ojo apylinkės teismo pirmininku Pavelu Borkovski

Pavel Borkovski (autorės nuotrauka)

Vilniaus miesto 3-ojo apylinkės teismo pirmininkas Pavelas Borkovskis teisininko darbą dirba jau tris dešimtmečius. Pradėjęs savo karjerą nuo tardytojo, vėliau dirbo prokuroru, teisėju, dabar – teismo pirmininku. Nepaisant didelio darbo krūvio prieš porą metų P.Borkovskis debiutavo ir kaip rašytojas. Pirmiausia jo knyga buvo išleista rusų kalba (ją išleido viena Rusijos leidykla), o vėliau, jau lietuvių kalba – šalies knygynuose pasirodė jo romanai „Lizdų ardytojas“. Tai istorija apie žmogų, kuris gyvenime nepatyrė meilės ir keršydamas aplinkiniams žudė moteris. Daugeliui perkaičiusių romaną prieš akis iškilo prieš keletą metų iki gyvos galvos nuteisto pakelių maniako paveikslas.

Pokalbiui apie darbą ir knygas žurnalistė Aurelija Žutautienė susitiko erdviame teismo pirmininko kabinete, Vilniuje.

- **Kodėl pirmiausia romanai buvo išleisti Rusijoje?**
- Kalbu ir rašau trimis kalbomis: lietuvių, rusų ir lenkų. Pirmiausia knygą parašiau dviem kalbomis. Aš, kaip pradedantis rašytojas, ėmiau ieškoti, kas Lietuvoje leidžia knygas ne lietuvių kalba – bet neradau. Tada, panaršęs internete, nusiunčiau savo knygą į porą Maskvoje esančių leidyklų. Iš vienos negavau jokie atsakymo, o iš kitos redaktorius atsakė, kad knygą perskaitė jo šeimos nariai ir neblogai įvertino. Tik gavau pastabą, kad mažoka veiksmo ir paprašė pakeisti pabaigą... Skubiai tą ir padariau.
- **O lietuvišką variantą parengėte pats?**
- Taip. Kai knyga pasirodė rusų kalba, lietuvišką variantą apsiėmė spausdinti be jokių vargų. Žinoma, dabar knygą rašyčiau kitaip, pats matau, kur dar galima tekstą patobulinti, kai kuriuos įvykius aprašyti ne taip nuobodžiai...
- **Ar jūsų knygos herojus iš tikrųjų yra mums visiems žinomo pakelių maniako prototipas?**

- Na, žinoma, kažkiek detalių paimta iš tos garsiosios pakelių maniako bylos, tačiau kaip ir kiekvienas parašęs knygą žmogus aš sakau: “bet koks sutapimas su konkrečiais žmonėmis ir charakterio savybėmis yra atsitiktinis“ (šypsosi). O istorija prasidėjo tada, kai gavau laišką iš nuteistojo, kuris prašė pagelbėti ir gauti jam televizorių, nes sugedo. O man dar 1980-aisiais teko tirti pirmąją to žmogaus bylą. Tuomet jis buvo apkaltintas žmogžudyste. Miške buvo rastas sudegęs automobilis, o jame - vyriškio lavonas. Taigi, tas pilietis gavo 15 metų nelaisvės, bet neatkalėjo viso skirto laiko - išėjo anksčiau – po 12 metų. Vėliau į kalėjimą jis pakliuvo dėl keleto merginų nužudymo. Man pasidarė įdomu, kokios priežastys privertė jį taip pasielgti. Na, tarkim, yra “kileriai“ – Vilniaus apygardoje buvo nemažai tokių bylų - jiems užsakoma žmogžudystė, paaiškinama, kad tas, kurį reikia nušauti, yra blogietis – negražina didelės skolos, ar moterį nuviliojo ir pan. Ir užtai jam dar ir sumokama. Žiaurus nusikaltimas, bet motyvas – aiškus. Tačiau kalbant apie kitą nusikaltėlių kategoriją – šiuo atveju serijinius žudikus – visada įdomu, kas juos skatina žudyti. Vieniems reikia visuomenės dėmesio, kitiems - įdomus pats tyrimo, nusikaltimo tyrimo procesas, o mano knygoje - herojus keršija visam pasauliui už tai, kad jis vaikystėje nepatyrė meilės. Manau, kad ši teorija yra teisinga, nes visi be išimties – nuo mažo iki didelio - trokštame meilės ir būname labai nelaimingi negavę jos...Ypatingai tai liečia silpnąją lytį – vyrus.
- ?!
- Taip, taip. Mergaitės ir moterys yra žymiai stipresnės. Žiūrėkit, jos išgyveno blokadą, karus, susidoroja su sunkiausiomis užduotimis. Na, o mes, vyrai, jau taip gamtos sukurti – nei mes gimdom, nei mes kitų rimtų darbų dirbam. Kai tamsu – berniukams baisu, nėra šalia mamos – jie verkia...
- **3-ojo teismo „klientūra“ gana spalvinga, nes teismui priklausantys rajonai – Naujininkai, Stoties, Rasos - garsėja narkomanais, prostitutėmis, asocialiomis šeimomis... Personazai, kurių net nereikia sugalvoti?**
- Taip, mūsų teisme „reikalų turi“ marga publika. Per savo darbo praktiką įvairiausių nusikaltimų teko nagrinėti: ir narkomanų ir prostitučių ir iš pirmo žvilgsnio visai ramių, tylių žmonių, kurie padarė nusikaltimus, bylas. Ir kaip minėjau, man visada buvo įdomu, kaip žmogus iki to priėjo, kokiose sąlygose augo...
- **Dirbate teisėju, o tai darbas, kurį reglamentuoja įstatymai. Na, ne visada galite elgtis kaip norite, t.y. vadovaujatės logika, o ne emocijomis. Ar gyvenime Pavelas Borkovski romantikas?**
- Taip, taip (šypsosi).
- **Dažnai dovanojate žmonai gėlių? Sakote moterims komplimentus?**
- Hmm... Na, gal gėlių ne taip dažnai... Bet yra kitų būdų kaip išreikšti dėmesį. Aš greičiau padarau ką nors tokio netikėto. Niekam nežinant padaryti ką nors gero ir nelaukti, kad bus užtai tau atsidėkota... Bendrai, tai čia sunkus klausimas...
- **Esate griežtas darbe?**
- Aš stengiuosi būti ne bejausmis teisėjas, kuris tik laikosi įstatymo raidės, bet pirmiausia žmogiškai pažvelgti į įstatymą pažeidusį žmogų. Kartais pas mus atėjęs žmogus nesupranta, kas vyksta, pasimeta tarp tų visų teisminių procedūrų... Dabar akcentuojama, kad nepakenktų tyrimui teisėjas turi būti nešališkas, nemoralizuoti. Nenorėčiau su tuo sutikti,

nes pasaulio praktika yra kitokia. Nešališkumas turi pasireikšti tiksliu įstatymo taikymu, bet teisėjas negali būti robotas – be jausmų ir emocijų. Mes dažnai vienas prieš kitą gudraujam – norim būti geresni, gražesni, bet juk, kai pasilieki vienas, vis vien sau turi prisipažinti – čia sprendimas ne toks priimtas, čia netiesą sakiau, pasielgta neteisingai ir t.t.

- **Tai, kaip išlaikyti pusiausvyrą, kad pastoviai nesigraužtumėte, kad gal kažką ne taip padarėte?**
- Aš labai mėgstu 5 valandą ryto pasinerti į šaltą ežero vandenį, pasivaikščioti gamtoje... Nuvažiuoti pas tėvus į Nemenčinę – ačiū dievui dar tėvai gyvi – ir padėti jiems ūkio darbuose. Mėgstu keliauti. Užsienių nereikia – kad jūs žinotumėt, kiek gražių vietų yra Lietuvoje! Kai esi jaunas, viso to grožio nepamatai, praleki - ir viskas. Neįdomu! O kai jau pragyveni daugiau metų, tai ir bažnyčių grožį pamatai, ir kaimo sodybų kvapas ima patikti... Kartais pasiimu akordeoną ir groju. Klausytojų man nereikia – tiesiog atokvėpis. Mėgstu prancūzų muziką. Toji muzika atspindi mano charakterį (šypteli). Gyvenime turiu tokį kredo: “Daryk taip, kaip reikia, o bus, kaip bus”.
- **Knyga sėkmingai išpirkta ir skaitoma, tad, ko gero, stalčiuje jau guli naujos knygos apmatai?**
- Minčių yra, tik laiko stinga. Kai išeisiu į pensiją, tai tuomet rašymui atsidėsiu...

**- Ačiū už pokalbį
ir sėkmės įgyvendinant sumanymus.**

Su P.Borkovski kalbėjosi Aurelija Žutautienė